

TEST 28

1. TBMM’de 1 Kasım 1922’de kabul edilen bir kanunla, halifelik ve saltanat birbirinden ayrıldı ve saltanat kaldırıldı. Saltanatın kaldırılması şu sonuçları ortaya çıkardı:

- Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
- Millî egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.
- Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.
- TBMM tek yasal otorite haline geldi.
- Laiklik konusunda ilk adım atıldı.
- İtilaf Devletlerinin Lozan Konferansı’nda ikilik çıkarmalarına izin verilmedi.

Buna göre hangisi saltanatın kaldırılmasıyla yeni Türk devletinin elde ettiği kazanımlardan birisi olamaz?

- A) Lozan Antlaşması’nda Türk tarafının eli güçlenmiştir.
B) Ulusal irade, ülke yönetiminde daha etkin konuma gelmiştir.
C) İstanbul Hükümeti ve TBMM birleşerek ikili hükümet sistemine geçilmiştir.
D) Dini otorite devlet işlerinden ayrılarak siyasi otorite güçlenmiştir.

2. Lozan Antlaşması’ndan sonra İtilaf Devletlerinin İstanbul’u boşaltması üzerine yeni kurulmuş Türk devletinin başkentinin neresi olacağı tartışılmaya başlandı. İstanbul yıllarca Osmanlı Devleti’ne başkentlik yapmıştı. Bazı milletvekilleri İstanbul’un başkent olarak kalması gerektiğini savunuyorlardı. Ancak başkent korunaklı bir yerde olmalıydı.

Verilen metne göre Ankara’nın başkent olarak seçilmesinde hangi özelliğine vurgu yapılmıştır?

- A) Ankara’da, ulaşım ve iletişimin gelişmiş olması.
B) Millî Mücadele’nin Ankara’dan yönetilmiş olması.
C) TBMM’nin Ankara’da açılmış olması.
D) Anadolu’nun ortasında ve işgalinin zor olması.

3. 1924 Anayasası’nın bazı maddeleri şöyledir;

- Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.
- Türkiye Devleti’nin dini İslam’dır. Resmî dili Türkçe, başkenti Ankara’dır.
- Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.
- Meclis, yasama yetkisini kendi kullanır.
- Meclis, yürütme yetkisini kendi seçtiği Cumhurbaşkanı ve onun tayin edeceği Bakanlar Kurulu eliyle kullanır.
- Yargı hakkı, millet adına usul ve kanuna göre bağımsız mahkemeler tarafından kullanılır.

Verilen bilgilerden hareketle yapılan yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Devlet yönetiminde güçler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir.
B) Egemenliğin kaynağında önemli değişiklikler olmuştur.
C) Devletin yönetim biçimi 1924 Anayasası’nda açıkça belirtilmiştir.
D) 1924 Anayasası laik bir anlayışa sahip değildir.

4. İtilaf Devletleri, İsviçre’nin Lozan kentinde toplanacak olan barış konferansına TBMM’nin yanı sıra İstanbul Hükümeti’ni de davet ettiler. İstanbul Hükümeti de Ankara’ya barış konferansına birlikte katılmayı teklif etti. Bu teklife karşı Atatürk derhâl şu cevabı gönderdi: “Barış konferansında Türkiye Devleti yalnız ve ancak TBMM Hükümeti tarafından temsil olunur.” Oluşan bu durum TBMM Hükümeti’ni ülkedeki siyasi ikilik sorununu çözme yönünde harekete geçmeye zorladı.

Verilen metne bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ülkede çift başlı yönetim bulunmaktadır.
B) İtilaf Devletleri Lozan’da ellerini güçlendirmek istemektedirler.
C) Saltanatın kaldırılmasının tek nedeni Lozan Barış Konferansı’dır.
D) Mustafa Kemal’e göre Türk milletinin tek temsilcisi TBMM’dir.

5. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temel ilkeleriyle artık halifelik uyuşmuyordu. Halife olarak seçilen Abdülmecit Efendi yaptığı davranışlarıyla sanki Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin başkanı gibi davranıyor yabancı elçilerle görüşüyor, kendi isteğine göre törenler düzenliyordu. Bunun gibi nedenlerden dolayı 3 Mart 1924'te halifelik kaldırıldı.

Verilen metne göre halifeliğin kaldırılmasında;

- I. Halifenin olumsuz davranışları
- II. Halifeliğin cumhuriyetle bağdaşmaması
- III. Halifeliğin babadan oğula geçmesi

hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Atatürk, Millî Mücadele'ye millî iradenin esas alınması ilkesiyle başlamıştı. Bu süreçte;

- ◆ Amasya Genelgesi'nde yer alan: "Milletin varlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır."
- ◆ Erzurum Kongresi kararlarında yer alan: "Millî iradeyi hâkim kılmak esastır."
- ◆ 1921 Anayasası'nda yer alan "TBMM'nin üstünde bir güç yoktur."

kararları alınarak bunu kanıtlamış oldu.

Yukarıda verilen gelişmelerin doğal sonucu aşağıdaki inkılaplardan hangisidir?

- A) Ankara'nın başkent olması
- B) Halifeliğin kaldırılması
- C) Meclis Hükümet Sisteminin kabul edilmesi
- D) Cumhuriyetin ilan edilmesi

7. 3 Mart 1924 tarihinde; Şerîye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak bütün vakıfların millete geçmesi ve ona göre yönetilmesi istenmiştir. Ayrıca din işlerinin siyasetten ayrılması ve halkın dinî ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır. Şerîye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Böylece din işleri siyasetten ayrılmış, halkın din görevlisi ihtiyacı Diyanet İşleri Başkanlığı'nca karşılanmaya başlanmıştır.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çağa uygun olmayan bazı kurumlar kaldırılmıştır.
- B) Ordunun siyasetten ayrılması hedeflenmiştir.
- C) Laiklik alanında önemli bir adım atılmıştır.
- D) Devlete bağlı yeni kurumlar oluşturulmuştur.

8. Atatürk Dönemi'nde 1924 Anayasası'nda aşağıdaki değişiklikler yapıldı.

⇒ 1928'de "Devletin dini İslam'dır." maddesi Anayasa'dan çıkarıldı. Böylece anayasa laikleşmiş oldu.
⇒ 1934'te kadınlara da seçme-seçilme hakkını veren madde anayasaya eklendi. Böylece siyasal alanda kadın-erkek eşitliği sağlanmış oldu.
⇒ 1937'de Atatürk ilkeleri anayasaya eklendi.

Yapılan değişikliklere bakıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kadınlara sosyal haklar verilmiştir.
- B) Laiklik alanında adımlar atılmıştır.
- C) Siyasal alanda eşitlik sağlanmıştır.
- D) Atatürkçülük devlet politikası haline getirilmiştir.